

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SESTRINSTVU

Prolašavam Zakon o sestrinstvu, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 17. srpnja 2003.

Broj: 01-081-03-2666/2
Zagreb, 23. srpnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O SESTRINSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju sadržaj i način djelovanja, standard obrazovanja, uvjeti za obavljanje djelatnosti, dužnosti, kontrola kvalitete i stručni nadzor nad radom medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na medicinske sestre na odgovarajući način primjenjuju se i na osobe sa zanimanjem medicinski tehničar.

Članak 2.

Medicinske sestre su zdravstveni radnici i njihova je djelatnost sastavni dio zdravstvene djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja se pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

II. DJELATNOST MEDICINSKIH SESTARA

Članak 3.

Djelatnost medicinskih sestara obuhvaća sve postupke, znanja i vještine zdravstvene njege.

Medicinska sestra u provođenju svoje djelatnosti dužna je primjenjivati svoje najbolje stručno znanje, poštujući načela prava pacijenata, etička i stručna načela koja su u funkciji zaštite zdravlja stanovništva i svakog pacijenta osobno.

Medicinska sestra je kao profesionalnu tajnu dužna čuvati sve podatke o zdravstvenom stanju pacijenta.

Članak 4.

Medicinske sestre svoju djelatnost provode na svim razinama zdravstvene zaštite, sukladno standardima koje će pravilnikom utvrditi ministar nadležan za zdravstvo.

Medicinske sestre mogu svoju djelatnost provoditi i izvan sustava zdravstvene zaštite pod uvjetima iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 5.

Zdravstvena njega jest javna djelatnost te podliježe kontroli zadovoljenja standarda obrazovanja.

Članak 6.

Provođenje zdravstvene njege mora se temeljiti na potrebama stanovništva, a u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite.

III. OBRAZOVANJE

Standard obrazovanja medicinskih sestara

Članak 7.

Temeljnu naobrazbu medicinske sestre stječu uspješnim završavanjem srednjoškolskoga obrazovnog programa za zanimanje medicinska sestra, u skladu s važećim propisima Republike Hrvatske.

Članak 8.

Studij sestrinstva jest viša razina obrazovanja medicinskih sestara i smatra se nastavkom obrazovanja koje osigurava visoku razinu naobrazbe, sukladno propisima o visokim učilištima.

Dodatno usavršavanje medicinskih sestara

Članak 9.

Dodatno usavršavanje medicinskih sestara provodi se u slučaju kada opseg i složenost poslova i očekivanih rezultata zahtijevaju dodatnu edukaciju, odnosno specijalizaciju iz određenoga područja zdravstvene zaštite.

Dodatno usavršavanje provodi se u svrhu poboljšanja kvalitete i učinkovitosti rada medicinskih sestara.

Članak 10.

Povećana ili promijenjena složenost poslova utvrđuje se na temelju sadržaja i vrste postupaka i vještina koji se očekuju od medicinske sestre na pojedinim razinama zdravstvene zaštite, a vezani su za promijenjene potrebe stanovništva i pacijenata za zdravstvenom skrbi, nova znanstvena saznanja te nove dijagnostičke i terapijske postupke.

Potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja medicinskih sestara utvrđuje općim aktom Hrvatska komora medicinskih sestara.

Članak 11.

Dodatno usavršavanje medicinskih sestara može se provoditi u zdravstvenim ustanovama ili na visokim učilištima.

Trajno stručno usavršavanje

Članak 12.

Medicinske sestre dužne su stalno obnavljati stečena znanja i usvajati nova znanja u skladu s najnovijim dostignućima i saznanjima iz područja sestrinstva.

Trajno stručno usavršavanje provodi se sudjelovanjem na stručnim seminarima, tečajevima i stručnim skupovima.

Sadržaj, rokove i postupak trajnoga stručnog usavršavanja i provjere stručnosti medicinskih sestara općim aktom propisuje Hrvatska komora medicinskih sestara.

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI MEDICINSKIH SESTARA

Članak 13.

Medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre sukladno članku 7. ovoga Zakona može provoditi zdravstvenu njegu samo pod nadzorom.

Medicinska sestra iz stavka 1. ovoga članka provodi zdravstvenu njegu kao medicinska sestra – pripravnik.

Nadzor nad radom medicinske sestre – pripravnika može provoditi samo medicinska sestra koja ima pravovaljano odobrenje za samostalan rad iz članka 15. ovoga Zakona.

Članak 14.

Voditelj tima zdravstvene njege jest medicinska sestra visoke ili više stručne spreme koja je upisana u registar medicinskih sestara pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara (u daljnjem tekstu: registar) i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Zdravstvenu njegu kao član tima (član zdravstvenog tima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, član tima u bolničkoj zdravstvenoj skrbi) provodi medicinska sestra koja je upisana u registar.

Pravo na upis u registar ima medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre, obavila pripravnički staž i položila stručni ispit.

Na sadržaj, duljinu trajanja pripravničkoga staža i način polaganja stručnoga ispita za medicinske sestre primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti i provedbenih propisa donesenih na temelju toga Zakona.

Medicinska sestra koja obavlja zdravstvenu njegu u djelatnosti socijalne skrbi može polagati stručni ispit prema propisima iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 15.

Pravo na samostalan rad ima medicinska sestra kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Odobrenje za samostalan rad (licencu) medicinskoj sestri upisanoj u registar daje, odnosno uskraćuje upravnim aktom tijelo određeno Statutom Hrvatske komore medicinskih sestara.

Protiv upravnog akta iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Medicinska sestra može obavljati djelatnost zdravstvene njege samo u okviru svoje naobrazbe i dodatnoga usavršavanja utvrđenog odobrenjem za samostalan rad.

Odobrenje za samostalan rad produljuje se svakih šest godina.

Uvjete za davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za samostalan rad medicinskih sestara propisuje općim aktom Hrvatska komora medicinskih sestara.

Na postupak obnavljanja i oduzimanja odobrenja za samostalan rad medicinskih sestara primjenjuju se odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka.

V. DUŽNOSTI MEDICINSKIH SESTARA

Članak 16.

Dužnosti medicinske sestre su:

- primjena svih dostupnih znanja iz područja sestринства,
- primjena metoda rješavanja problema u provođenju zdravstvene njege koje zahtijevaju vještinu analitičkog kritičkog pristupa,
- postupanje po utvrđenim pravilima i protokolima za provođenje postupaka u zdravstvenoj njezi,
- provedba zdravstvene njege po utvrđenom planu njege,
- primjenjivanje, provođenje i evidentiranje od liječnika ordinirane lokalne, peroralne i parenteralne terapije,

- pravovremeno izvješćivanje liječnika u slučaju nastupa komplikacija primijenjene terapije,
- provedba postupaka iz područja zaštite zdravlja i prevencije bolesti,
- vođenje sestrinske dokumentacije kojom se evidentiraju svi provedeni postupci tijekom 24 sata,
- pravovremeno izvješćivanje liječnika o stanju bolesnika, posebice o promjeni zdravstvenog stanja,
- pristupanje postupku oživljavanja u slučaju odsutnosti liječnika,
- čuvanje profesionalne tajne,
- poštivanje prava bolesnika,
- poštivanje etičkog kodeksa medicinskih sestara,
- poštivanje vjerskih načela pacijenta,
- suradnja sa svim članovima tima,
- čuvanje ugleda ustanove (poslodavca),
- ekonomično i učinkovito korištenje pribora i opreme i
- djelovanje u interesu bolesnika.

Članak 17.

Medicinska sestra obvezna je evidentirati sve provedene postupke na sestrinskoj listi za svakog pojedinog pacijenta na svim razinama zdravstvene zaštite.

Sestrinska lista iz stavka 1. ovoga članka jest skup podataka koji služe kontroli kvalitete planirane i provedene zdravstvene njege.

Sadržaj i obrazac sestrinske liste na prijedlog Hrvatske komore medicinskih sestara propisuje ministar nadležan za zdravstvo.

Teže povrede radnih dužnosti

Članak 18.

Medicinska sestra čini težu povredu radne dužnosti:

- kada zbog nemara ili neznanja nepravilnim postupanjem nanese štetu zdravlju bolesnika,
- kada promjeni način i sadržaj od liječnika ordinirane terapije i
- kada namjerno učini materijalnu štetu.

Izuzetak od odgovornosti medicinske sestre

Članak 19.

Medicinska sestra ne smije provoditi postupke koji nisu u području njezine djelatnosti, a mogu izravno ili neizravno naštetiti bolesniku.

Članak 20.

U slučaju kada bolesnik svjesno odbija ordinirani postupak ili primjenu ordinirane terapije medicinska sestra je obvezna odmah izvijestiti ovlaštenoga liječnika.

Članak 21.

Medicinska sestra nije odgovorna za neprovedeni postupak u slučaju kada unatoč primjeni najboljeg znanja i vještina, poslodavac nije osigurao ordinirane lijekove, sredstva, minimalno potrebni pribor ili tehničku opremu u skladu s minimalnim standardima za provođenje uspješne zdravstvene njege.

U slučaju nemogućnosti provedbe ordiniranog postupka iz stavka 1. ovoga članka medicinska sestra obvezna je odmah pisano izvijestiti nadređenu osobu.

Članak 22.

Medicinska sestra odgovara za lakše i teže povrede radnih dužnosti određene ovim Zakonom i općim aktima Hrvatske komore medicinskih sestara pred disciplinskim tijelima Hrvatske komore medicinskih sestara.

Disciplinske mjere za lakše i teže povrede radnih dužnosti medicinske sestre utvrđuje Hrvatska komora medicinskih sestara.

VI. KONTROLA KVALITETE

Članak 23.

Kontrolu kvalitete zdravstvene njege provodi za to posebno educirana medicinska sestra kao član tima koji imenuje poslodavac u suradnji s ministarstvom nadležnim za zdravstvo i Hrvatskom komorom medicinskih sestara.

Kontrola kvalitete rada medicinskih sestara naročito obuhvaća: plan zdravstvene njege, provođenje postupaka zdravstvene njege, rezultate zdravstvene njege i utjecaj zdravstvene njege na zdravstveni status bolesnika.

VII. PRIVATNA PRAKSA

Članak 24.

Privatnu praksu može obavljati samo medicinska sestra koja ima odobrenje za samostalan rad izdano od Hrvatske komore medicinskih sestara.

Na postupak osnivanja, privremene obustave i prestanka rada privatne prakse medicinske sestre primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

VIII. HRVATSKA KOMORA MEDICINSKIH SESTARA

Članak 25.

Hrvatska komora medicinskih sestara (u daljnjem tekstu: Komora) jest strukovna samostalna organizacija medicinskih sestara sa svojstvom pravne osobe i javnim ovlastima.

Komora promiče, zastupa i usklađuje interese medicinskih sestara pred državnim i drugim tijelima u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu.

Medicinske sestre koje obavljaju svoju djelatnost obvezno se udružuju u Komoru.

Komora ima svoj grb, znak, pečat i žigove.

Sjedište Komore je u Zagrebu.

Članak 26.

Komora obavlja sljedeće javne ovlasti:

- vodi registar svojih članova,
- daje, obnavlja i oduzima odobrenja za samostalan rad,
- obavlja stručni nadzor nad radom medicinskih sestara.

Način i uvjete pod kojima se obavlja stručni nadzor iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka propisuje općim aktom Komora uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 27.

Pored javnih ovlasti iz članka 26. ovoga Zakona Komora obavlja i sljedeće poslove:

1. donosi etički kodeks medicinskih sestara,
2. surađuje s ministarstvom nadležnim za zdravstvo na svim područjima od interesa za medicinske sestre te daje stručna mišljenja kod pripreme propisa od utjecaja na struku medicinskih sestara,
3. donosi sadržaj protokola za plan i provođenje zdravstvene njege po načelima Međunarodne klasifikacije sestrinske prakse,
4. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo standarde i normative za djelatnost medicinskih sestara,
5. utvrđuje potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja medicinskih sestara,

6. donosi opći akt kojim se utvrđuju sadržaj, rokovi i postupak trajnog stručnog usavršavanja i provjere stručnosti medicinskih sestara,
7. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo sadržaj sestrinske liste,
8. propisuje način i uvjete pod kojima se obavlja stručni nadzor nad radom medicinskih sestara,
9. utvrđuje najniže cijene zdravstvene njege za medicinske sestre izvan osnovne mreže zdravstvene djelatnosti,
10. utvrđuje cijene zdravstvene njege iz opsega privatnog zdravstvenog osiguranja,
11. obavlja stručni nadzor nad radom medicinskih sestara,
12. utvrđuje povrede radnih dužnosti medicinskih sestara,
13. utvrđuje disciplinske mjere za lakše i teže povrede radne dužnosti medicinskih sestara,
14. provodi disciplinski postupak i izriče disciplinske mjere za povrede dužnosti medicinskih sestara,
15. surađuje sa zdravstvenom inspekcijom ministarstva nadležnog za zdravstvo,
16. zastupa interese medicinskih sestara,
17. brine za pravnu pomoć svojim članovima,
18. brine o drugim interesima svojih članova,
19. koordinira odnose među članovima te aktivno sudjeluje u rješavanju eventualno nastalih sporova,
20. surađuje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim međunarodnim organizacijama od interesa za sestrinstvo,
21. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom, Statutom i drugim općim aktima Komore.

Članak 28.

Komora ima statut.

Statut je temeljni opći akt komore koji donosi Skupština Komore.

Na Statut Komore daje suglasnost ministar nadležan za zdravstvo.

Statut Komore mora sadržavati odredbe o: nazivu i sjedištu, području na kojem Komora djeluje, unutarnjem ustroju, tijelima Komore, njihovom sastavu, ovlastima, načinu odlučivanja, uvjetima i načinu izbora i opoziva, trajanju mandata te odgovornosti članova,

imovini i raspolaganju s mogućom dobiti, načinu stjecanja imovine, ostvarivanju javnosti rada Komore, članstvu i članarini, pravima, obvezama i disciplinskoj odgovornosti članova, prestanku rada Komore te postupku s imovinom u slučaju prestanka rada Komore.

Članak 29.

Osnivač Komore je Ministarstvo zdravstva i Hrvatska udruga medicinskih sestara.

Članak 30.

Nadzor nad zakonitošću rada Komore u obavljanju njezinih javnih ovlasti provodi ministarstvo nadležno za zdravstvo.

U provođenju nadzora iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za zdravstvo može od Komore tražiti odgovarajuća izvješća i podatke.

Izvješća i podatke iz stavka 2. ovoga članka Komora je obvezna dostaviti ministru nadležnom za zdravstvo u roku od 30 dana ili u istom roku izvijestiti o razlozima zbog kojih ih nije u mogućnosti dostaviti.

Komora je obvezna ministru nadležnom za zdravstvo podnijeti godišnje izvješće o radu do 1. ožujka iduće godine, za prethodnu godinu.

Članak 31.

Komora obavještava ministarstvo nadležno za zdravstvo, druga tijela državne uprave te nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, samoinicijativno ili na njihov zahtjev o stanju i problemima u struci medicinskih sestara i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unapređenja struke medicinskih sestara te radi unapređenja zdravstvene zaštite građana.

Komora surađuje s državnim tijelima i tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave u rješavanju problema u struci medicinskih sestara.

Komora odlučuje o suradnji s drugim komorama zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj kao i sa komorama medicinskih sestara drugih država.

Članak 32.

Za ostvarivanje svojih ciljeva i izvršavanje zadaća Komora stječe sredstva:

- od upisnine,
- od članarine,
- iz drugih prihoda ostvarenih djelatnošću Komore.

Iz državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za izvršavanje poslova iz članka 26. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona koje Komora obavlja na temelju javnih ovlasti.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 33.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj medicinska sestra ako:

1. ne ispuni obvezu čuvanja profesionalne tajne (članak 3. stavak 3.),
2. provodi zdravstvenu njegu kao voditelj ili član tima, a nije upisana u registar (članak 14. stavak 1. i 2.),
3. obavlja samostalan rad bez odobrenja za samostalan rad (članak 15. stavak 1.),
4. u slučaju nemogućnosti provedbe ordiniranog postupka odmah pisano ne izvijesti nadređenu osobu (članak 21. stavak 2.),
5. onemogući ili ometa provođenje stručnog nadzora (članak 26. stavak 2.),
6. ne otkloni nedostatke utvrđene stručnim nadzorom.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Ministarstvo zdravstva i Hrvatska udruga medicinskih sestara osnovat će Komoru u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ministar nadležan za zdravstvo će u suradnji s Hrvatskom udrugom medicinskih sestara u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona imenovati osnivački odbor Hrvatske komore medicinskih sestara.

Komora je obvezna u roku od šest mjeseci od dana osnivanja donijeti opće akte propisane ovim Zakonom i Statutom Komore.

Članak 35.

Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom nadležni ministar donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 36.

Medicinske sestre koje provode zdravstvenu njegu kao član tima mogu i dalje obavljati djelatnost pod uvjetom upisa u registar medicinskih sestara pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Medicinske sestre koje obavljaju samostalan rad po do sada važećim propisima mogu i dalje obavljati djelatnost pod uvjetom da u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona steknu odobrenje za samostalan rad.

Članak 37.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 500-01/03-01/05
Zagreb, 17. srpnja 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.